

Sygn. akt II AKa 144/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Rostankowska (spr.)

Sędziowie: SA Włodzimierz Brazewicz

SA Andrzej Czarnota

SA Marcin Kokoszczyński

SA Alina Miłosz-Kloczkowska

Protokolant: sekretarz sądowy Iwona Sidorko

przy udziale Prokuratora Prokuratury (...) w G. M. M.

po rozpoznaniu w dniach: 21 czerwca 2022r. i 17 listopada 2022 r.

sprawy

P. K. s. S., ur. (...) w L., oskarżonego z art. 207 § 1a i 2 k.k. w zb. z art. 156 § 2 k.k. w zb. z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

A. S. c. G., ur. (...) w S., oskarżonej z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 207 § 1a i § 2 k.k. w zb. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zb. z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego we Włocławku z dnia 18 listopada 2021 r., sygn. akt **II K 52/20**

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchyla pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6;

II. w ramach czynu zarzuconego oskarżonemu P. K. w pkt. I aktu oskarżenia, uznaje go za winnego tego, że w okresie od 21 czerwca 2019r. do 30 lipca 2019r. we W. znęcał się psychicznie i fizycznie ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa nad zależnym od niego i nieporadnym ze względu na wiek 3-letnim N. S. w ten sposób, że znieważał go słowami wulgarnymi, groził wyprowadzeniem na spacer w uprzęży dla psa, zastraszał pobiciem, zmuszał do wyczerpującego, nawet kilkugodzinnego stania w miejscu z rękoma uniesionymi ku górze (albo z rękoma wyciągniętymi przed siebie ale obciążonymi ciężkimi przedmiotami), unieruchamiał go oklejając taśmą przylepną, uderzał go rękoma w głowę oraz w różne części ciała, uderzał go swoją głową w jego głowę, uderzał go deską kuchenną po pośladvkach, trzymał go za nogi z głową skierowaną w dół i uderzał nim o swoje ciało, rzucał go z wysokości na łóżko, potrząsał nim, szarpał go, polewał go zimną wodą, obwiązywał go smyczą dla psa, zaś w dniach od 27 lipca 2019r. do 28 lipca 2019r., działając z zamiarem bezpośrednim, poprzez zastosowanie przemocy fizycznej polegającej między innymi na potrząsaniu pokrzywdzonym, uderzeniu go co najmniej dwukrotnie swoją głową w jego głowę, wielokrotnym uderzaniu pokrzywdzonego w głowę rękoma pokrzywdzonego z wykorzystaniem własnej siły rąk, uderzaniu go rękoma po całym ciele, rzuceniu z wysokości na łóżko spowodował u pokrzywdzonego podbiegnięcia krwawe podskórnych

tkanek miękkich głowy, odwarstwienia skóry i tkanki podskórnej w okolicy czołowej, liczne zmiany pourazowe głowy, masywny wylew w miednicy mniejszej i przestrzeni zaotrzewnowej, podbiegnięcia krwawe podskórnych tkanek miękkich tułowia i kończyn dolnych, a nadto ciężkie obrażenia ciała w postaci masywnego obrzęku mózgu, krwawienia podpajęczynówkowego, podtwardówkowego, rozległych wylewów krwawych w tkankach miękkich okołojądrowych, uszkodzenia krezki jelita, spowodował u pokrzywdzonego chorobę realnie zagrażającą życiu, a nadto w nieustalonym momencie w okresie od 29 lipca 2019r. godz.18.00 do 30 lipca 2019r. godz.10.00 działając z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia N. S. umieścił go nieprzytomnego w wannie wypełnionej wodą, pozostawił go w tych warunkach bez opieki dopuszczając do zalania wodą otworów oddechowych dziecka, co doprowadziło do śmierci pokrzywdzonego przez gwałtowne uduszenie w mechanizmie utonięcia, tj. czynu z art.207 § 1a i § 2 kk w zb. z art.156 § 1 pkt 2 kk w zb. z art.148 § 1 kk w zw. z art.11 § 2 kk i za to, przy zastosowaniu art.11 § 3 kk na mocy art.148 § 1 kk wymierza mu karę 25 (dwudziestu pięciu) lat pozbawienia wolności;

III. na mocy art.63 § 1 kk na poczet orzeczonej wobec oskarżonego P. K. kary pozbawienia wolności zalicza okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 30 lipca 2019r. godz.13.30 do 29 listopada 2022r.

IV. na mocy art.77 § 2 kk określa, że o warunkowe przedterminowe zwolnienie oskarżony P. K. może ubiegać się po odbyciu 20 (dwudziestu) lat kary pozbawienia wolności;

V. w ramach czynu zarzucanego oskarżonej A. S. w pkt. II aktu oskarżenia uznaje ją za winną tego, że w okresie od 21 czerwca 2019r. do 30 lipca 2019r. we W., wbrew prawnemu obowiązкови zagwarantowania opieki i bezpieczeństwa 3-letniemu synowi N. S., poprzez zaniechanie działania i niepodejmowanie żadnych reakcji chroniących dziecko, działając w zamiarze ewentualnym udzieliła pomocy P. K. do znęcania się przez niego fizycznie i psychicznie ze szczególnym okrucieństwem nad pozostającym w stosunku zależności od niego i nieporadnym ze względu na wiek 3-letnim N. S. w ten sposób, że tolerowała i wyrażała zgodę na używanie przez P. K. przemocy fizycznej polegającej na uderzaniu pokrzywdzonego ręką i głową w różne części ciała oraz z wykorzystaniem deski kuchennej, trzymaniu za nogi głową w dół i uderzaniu o swoje ciało, uderzaniu rękami pokrzywdzonego w głowę z wykorzystaniem własnej siły rąk, potrząsaniu, szarpaniu, rzucaniu z wysokości na łóżko, jak również unieruchamianiu poprzez oklejanie taśmą przyklepną, zmuszaniu do wyczerpującego stania w miejscu z rękami do góry i rozstawionymi nogami, zastraszaniu, upokarzaniu, groźeniu wyprowadzeniem na spacer w uprząży dla psa oraz znieważaniu wulgarnymi słowami oraz w zamiarze ewentualnym udzieliła pomocy P. K. do spowodowania przez niego u N. S. w okresie od 27 lipca 2019r. do 28 lipca 2019r.: masywnego obrzęku mózgu, krwawienia podpajęczynówkowego, podtwardówkowego, rozległego wylewu krwawego w tkankach miękkich okołojądrowych, uszkodzenia krezki jelita oraz podbiegnięć krwawych podskórnych tkanek miękkich głowy, odwarstwienia skóry i tkanki podskórnej w okolicy czołowej, masywnego wylewu w miednicy mniejszej i przestrzeni zaotrzewnowej, podbiegnięć krwawych podskórnych tkanek miękkich tułowia i kończyn dolnych, licznych zmian pourazowych głowy), tj. ciężkich obrażeń ciała w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, a nadto w nieustalonym momencie w okresie od 29.07.2019r. godz.18.00 do 30 lipca 2019r. godz.10.00, w zamiarze ewentualnym udzieliła pomocy P. K. do pozbawienia życia N. S. dopuszczając do umieszczenia przez P. K. nieprzytomnego pokrzywdzonego w wannie wypełnionej wodą i pozostawienia go w tych warunkach bez opieki, co doprowadziło do jego śmierci przez gwałtowne uduszenie w mechanizmie utonięcia, tj. czynu z art.18 § 3 kk w zw. z art.207 § 1a i § 2 kk w zb. z art.156 § 1 pkt 2 kk w zb. z art.148 § 1 kk w zw. z art.11 § 2 kk i za to, przy zastosowaniu art.11 § 3 kk i art.19 § 1 kk, na mocy art.148 § 1 kk wymierza jej karę 25 (dwudziestu pięciu) lat pozbawienia wolności.

VI. na mocy art.63 § 1 kk na poczet orzeczonej wobec oskarżonej A. S. kary pozbawienia wolności zalicza okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 30 lipca 2019r. godz.13.30 do 29 listopada 2022r.

VII. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części;

VIII. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. S., Kancelaria Adwokacka we W. kwotę 885,60 (osiemset osiemdziesiąt pięć złotych 60/100) brutto tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu udzielonej oskarżonemu P. K. w postępowaniu odwoławczym;

IX. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. J.D., Kancelaria Adwokacka we W. kwotę 885,60 (osiemset osiemdziesiąt pięć złotych 60/100) brutto tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu udzielonej oskarżonej A. S. w postępowaniu odwoławczym;

X. zwalnia oskarżonych: P. K. i A. S. od opłat za postępowanie odwoławcze, a jego wydatkami obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 144/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	2	
1CZĘŚĆ WSTĘPNA		

0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego we Włocławku z 18 listopada 2021r. w sprawie II K 52/20

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońcy

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia

0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
0.11.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia,	

	jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

0.11.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

1Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

0.12.1. Ustalenie faktów

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżeni	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
		1. P. K. 2. A. S.	Stan w jakim znajdował się pokrzywdzony w chwili umieszczenia go	Opinia biegłej J. W.	k.2249-2258

			w wannie z wodą.		
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżeni	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
	1. P. K. 2. A. S.	Sąd odwoławczy nie przeprowadzał takich dowodów			

0.12.2. Ocena dowodów

0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
	Opinia biegłej J. W.	Opinia sporządzona przez biegłą o dużym doświadczeniu zawodowym; brak podstaw do kwestionowania jej wiarygodności.

0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

następstwie tego uznania, iż P. K. pozbawiając życia N. S. działał nieumyślnie w granicach odrębnego czynu, podczas gdy zebrany materiał dowodowy dotyczący scenariusza podejmowanych przez oskarżonego czynności, eskalacji agresji, sposobu postępowania i jego skutków, a także okoliczności, przyczyna i mechanizm zgonu pokrzywdzonego wskazują na umyślność działania oskarżonego z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia N. S., co uprawnia do stwierdzenia, że zachodzi jedność czynu i przewidziany w art. 11 § 2 k.k. kumulatywny zbieg przepisów art. 207 § 1a i 2 k.k., art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i art. 148 § 1 k.k., a w konsekwencji uzasadnia przyjęcie stanowiska, że Sąd orzekł wobec niego rażąco niewspółmiernie łagodną, zbyt niską karę pozbawienia wolności, nieadekwatną do rodzaju czynu, okoliczności jego popełnienia, rozmiaru zawinienia, stopnia społecznej szkodliwości, a także rodzaju dobra chronionego i wymogów prewencyjnych.

4w odniesieniu do oskarżonej A. S.

5 Błąd w ustaleniach faktycznych będących podstawą orzeczenia i mający wpływ na jego treść, polegający na przekroczeniu przez Sąd granic swobodnej oceny materiału dowodowego, w następstwie czego z opisu zarzuczonego czynu wyeliminowano sformułowanie dotyczące pomocnictwa udzielonego P. K. do dokonania zabójstwa N. S., podczas gdy zebrane dowody odnoszące się do sposobu zachowania i postawy A. S., stosunku do

syna, tolerowania brutalności oskarżonego P. K. i jej skutków, jak również eskalacji jego agresji przy jednoczesnej świadomości drastyczności sytuacji oraz faktycznego stanu zdrowia pokrzywdzonego, wskazują na to, że zezwalając na umieszczenie nieprzytomnego, małego dziecka w wannie wypełnionej wodą ułatwiła P. K. dokonanie zabójstwa poprzez akceptowanie i tolerowanie zachowania oskarżonego oraz przez niepodjęcie żadnych działań chroniących pokrzywdzonego syna, pomimo ciężącego na niej obowiązku rodzicielskiego, w sytuacji gdy przewidywała możliwość popełnienia prawną czynu z pominięciem art.148 § 1 k.k. i orzekł wobec niej rażąco niewspółmiernie łagodną, zbyt niską karę pozbawienia wolności nieadekwatną do okoliczności popełnienia czynu, rozmiaru zawinienia, stopnia społecznej szkodliwości, a także rodzaju dobra chronionego oraz wymogów prewencyjnych.

7Apelacja obrońcy oskarżonego P. K.

1. Mająca wpływ na treść orzeczenia obraza przepisów postępowania, a mianowicie:

- art. 4 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. przez pomijanie ujawnionych w toku rozprawy głównej okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego, a ponadto przez zaniechanie wszechstronnego rozważenia wszystkich dowodów

	<p>istotnych z punktu widzenia oceny sprawstwa oskarżonego;</p> <p>- art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. przez dokonywanie oceny dowodów z pominięciem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego oraz okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej prowadzące do zignorowania wątpliwości co do sprawstwa oskarżonego, które Sąd Okręgowy we Włocławku powinien powziąć i rozstrzygnąć na korzyść oskarżonego przy prawidłowo przeprowadzonej ocenie dowodów.</p> <p>2. Wynikający z powyższych uchybień, mający wpływ na treść orzeczenia, błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę polegający na ustaleniu, iż P. K. w nieustalonym momencie w okresie od 29 lipca 2019 r. godz. 18:00 do dnia 30 lipca 2019 r. godz. 10:00 przez niezachowanie ostrożności wymaganej w czasie kąpieli nieprzytomnego N. S. doprowadził do jego utonięcia.</p> <p>3. Rażąca niewspółmierność kar jednostkowych oraz kary łącznej wynikająca z pominięcia przy ich wymiarze ustalonych okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego oraz nadinterpretacji jego wypowiedzi dotyczących winy i żalu związanych ze śmiercią pokrzywdzonego oraz używania środków odurzających, a także niepełnego uwzględnienia jego motywacji.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutów za zasadne, częściowo zasadne albo niezasadne</p>		
<p>Przed przystąpieniem do rozważania zarzutów podniesionych w środkach</p>		

odwoławczych Sąd Apelacyjny pragnie z całą mocą podkreślić, że Sąd I instancji przeprowadził bardzo wnikliwe i rzetelne postępowanie, w szczególności dowodowe. Sporządzone uzasadnienie również spełnia wszystkie wymogi jakie nakładają w tym zakresie na sąd orzekający obowiązujące przepisy prawa. Zmiana zaskarżonego orzeczenia wynika natomiast z odmiennej niż to uczynił Sąd I instancji oceny prawej poczynionych ustaleń, która to ocena mieści się w granicach zaskarżenia wywiedzionych apelacji.

***Apelacja obrońcy oskarżonej
A. S.***

Zarzut jest całkowicie bezzasadny. Podkreślenia wymaga, że skarżący w zasadzie nie przedstawił żadnej rzeczowej argumentacji na jego poparcie. Uzasadnienie wywiedzionej apelacji ogranicza się bowiem w zasadzie do cytowania uzasadnienia Sądu I instancji. Skarżący nie wskazał również dowodów – jakie w jego ocenie – nie potwierdzały wersji oskarżenia (miało być ich wiele). Taka konstrukcja wniesionego środka odwoławczego w zasadzie uniemożliwia Sądowi II instancji rzeczowe odniesienie się do niego.

Brak odniesienia się przez skarżącego do argumentacji przedstawionej w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, poza cytowaniem jego fragmentów, zwalnia Sąd odwoławczy od konieczności czynienia szerszych rozważań w tym zakresie i pozwala na odwołanie się do rozważań Sądu I instancji, które w pełni aprobuje. Sąd Apelacyjny bowiem w pełni podziela pogląd Sądu Najwyższego zwarty w postanowieniu z 2 marca

2022r. sygn. akt II KK 58/22, zgodnie z którym dokonanie przez Sąd I instancji wszechstronnej oceny wszystkich istotnych okoliczności, tak w zakresie ustaleń faktycznych, jak i argumentacji prawnej, co wynika z uzasadnienia wyroku, uprawnia Sąd odwoławczy do ograniczenia swojego uzasadnienia w tym zakresie do odesłania do tej argumentacji.

W powyższym kontekście godzi się nadto wskazać, że zgodnie z treścią art. 427 § 2 kpk, to po stronie obrońcy leży obowiązek wykazania, dlaczego nie zgadza się z zaskarżonym orzeczeniem, jak też przedstawienia rzeczowej w tym przedmiocie argumentacji. Kwestionowanie ustaleń Sądu I instancji nie może ograniczyć się jedynie do bardzo ogólnych stwierdzeń. Skarżący jest podmiotem profesjonalnym świadczącym usługi prawne w tym obronę, toteż wymagania wobec niego przekraczają ogólne sformułowanie kwestionowania ustaleń poczynionych przez Sąd I instancji, dla poparcia podniesionego zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych.

Skutku oczekiwanego przez skarżącego nie może przynieść odwoływanie się do tego, że oskarżona konsekwentnie nie przyznawała się do popełnienia zarzucanych jej czynów. W polskim procesie karnym oskarżony nie ma obowiązku dostarczania dowodów swej winy, ma swobodę w kształtowaniu swojej linii obrony. Wyjaśnienia jego jednak, jak każdy inny dowód podlegają swobodnej ocenie sądu, również w odniesieniu do innych dowodów zgromadzonych w sprawie. Z tego względu okoliczność, że oskarżona

składa wyjaśnienia konsekwentne w toku całego postępowania nie implikuje uznania, że są one wiarygodne, w szczególności twierdzenia oskarżonej co do tego, że nie przyznaje się do winy. Z tożsamych względów o wiarygodności wyjaśnień oskarżonej nie przesądza sama w sobie okoliczność, że oskarżona skorzystała z prawa do ich składania i nie utrudniała postępowania (str.3 apelacji). Wbrew sugestiom skarżącego, Sąd Okręgowy nie zarzucił oskarżonej braku chęci wszechstronnego opisu inkryminowanych zdarzeń. Sąd ten bowiem, zgodnie z dyrektywami zawartymi w art.7 kpk, dokonał wnikliwej oceny wyjaśnień oskarżonej, nie dając wiary całości jej depozycji. Oskarżona A. S. w inkryminowanym czasie była w pełni zdrowa psychicznie, przed zdarzeniami opisanymi w akcie oskarżenia podejmowała samodzielnie decyzje dotyczące zarówno jej samej, jak i dzieci, które pozostawały przy niej. Nie sposób zatem za przekonujące uznać jej wyjaśnień, że „nie pomyślała o tym, że może poprosić kogokolwiek, żeby wezwać policję”. Tym bardziej, że przeczą temu ujawnione w toku postępowania wypowiedzi oskarżonej wskazujące zarówno na pełną świadomość tego do jakich instytucji można zwrócić się w sytuacji jaka zaistniała w jej rodzinie, jak i na powody dla których takich działań nie podejmowała. Szerzej do tej kwestii Sąd odwoławczy odniesie się w dalszej części niniejszego uzasadnienia, omawiając apelację wywiedzioną przez oskarżyciela publicznego. Wobec powyższego żadną miarą za wiarygodne nie mogą zostać uznane wypowiedzi oskarżonej, jakoby żal jej było pokrzywdzonego.

Istotnie oskarżona w pewnym momencie zwróciła oskarżonemu P. K. uwagę na zasadność zmniejszenia intensywności znęcania się nad pokrzywdzonym ale motywem nie była chęć pomocy 3-letniemu synowi, a obawa przed ujawnieniem okrucieństwa, jakiemu był poddawany. Skutku oczekiwanego przez skarżącego nie może również przynieść odwoływanie się do opinii sądowo – psychiatryczno - psychologicznej dotyczącej oskarżonej A. S., w której biegi wprawdzie wskazali na „brak dojrzałego podejścia do przeżywania macierzyństwa” ale jednocześnie stwierdzili, że posiada ona dobrą zdolność rozumienia codziennych sytuacji życiowych i znajomości norm społeczno – prawnych, nie jest chora psychicznie, jej funkcje intelektualne mieszczą się w granicach normy (k.471 akt sprawy). W ocenie Sądu Apelacyjnego nawet brak dojrzałości do przeżywania macierzyństwa (oskarżona w inkryminowanym czasie była matką trójki dzieci – uwaga SA) żadną miarą nie uzasadnia tak skrajnego braku reakcji na wyjątkowe bestialstwo jakiemu był poddawany N. S.. Podnoszona w wywiedzionym środku odwoławczym (str.4 apelacji) okoliczność, że oskarżona nadużywała alkoholu nie stanowi żadnej okoliczności eksulpującej; wręcz przeciwnie, zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa, winna stanowić okoliczność obciążającą przy wymiarze kary. Wbrew stanowisku skarżącego, zaniechania przypisane oskarżonej w pełni uzasadniają ustalenie, że udzieliła ona pomocy P. K. zarówno do przypisanego w wyroku Sądu I instancji znęcania się ze szczególnym okrucieństwem nad swoim 3 – letnim synem,

spowodowania u niego obrażeń ciała o jakich mowa w art.156 § 1 pkt 2 kk, jak i przypisanego w toku kontroli instancyjnej – zabójstwa N. S.; do czego Sąd II instancji odniesie się szczegółowo w dalszej części niniejszego uzasadnienia.

Skarżący wskazując w ostatnim akapicie wywiedzionej apelacji na wątpliwości z punktu widzenia oceny dowodów nie podaje na czym opiera pogląd o ich istnieniu i czego owe wątpliwości miałyby dotyczyć. Podkreślenia wymaga nadto, że w tym zakresie popada w wewnętrzną sprzeczność, skoro wskazując na wątpliwości z punktu widzenia oceny dowodów, nie podnosi zarzutu obrazy przepisów postępowania (co mogłoby wskazywać na kwestionowanie dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny dowodów), podnosząc jedynie zarzut błędu w ustaleniach faktycznych. Od profesjonalnych reprezentantów stron Sąd Apelacyjny oczekuje natomiast formułowania wewnętrznie spójnych pism procesowych.

1Apelacja Prokuratora

zw odniesieniu do oskarżonego P. K.

Na wstępie wskazać należy, że apelacja oskarżyciela publicznego zawiera pewne niekonsekwencje, które choć nie miały wpływu na ocenę jej zasadności, to nie powinny mieć miejsca biorąc pod uwagę profesjonalny charakter podmiotu sporządzającego omawiany środek odwoławczy. Zarzucony bowiem błąd w ustaleniach faktycznych nie może polegać na przekroczeniu granicy swobodnej oceny dowodów (str.7 apelacji), gdyż kwestionowanie dokonanej przez Sąd oceny dowodów winno znaleźć

odzwierciedlenie w zarzucie obrazy art.7 kpk opartym o art.438 pkt 2 kpk. Błąd w ustaleniach faktycznych może być natomiast konsekwencją przekraczającej granicę swobodnej oceny dowodów.

Aprobatę Sądu odwoławczego zyskał zarzut wywiedziony w omawianej apelacji, a kwestionujący poczynioną przez Sąd Okręgowy ocenę zachowania oskarżonego P. K. skutkującego śmiercią pokrzywdzonego N. S.. Sąd II instancji nie podziela bowiem oceny Sądu Okręgowego, że zachowanie owo wypełniało znamiona nieumyślnego spowodowania śmierci o jakim mowa w art.155 kk. Nie bez znaczenia dla dokonania prawidłowej subsumpcji zachowania oskarżonego wobec pokrzywdzonego w okresie od 21 czerwca 2019r. do 30 lipca 2019r. jest uznanie przez Sąd II instancji, że inkryminowane zachowanie oskarżonego stanowi jeden czyn zabroniony, do czego szczegółowo Sąd ten odniesie się w dalszej części niniejszego uzasadnienia. Oskarżony P. K. miał pełną orientację co do tego w jakim stanie znajduje się pokrzywdzony w chwili gdy umieścił go w wannie, co ostatecznie skutkowało jego śmiercią. N. S. bowiem już kilkadziesiąt godzin przed zgonem dawał jedynie nikłe oznaki życia (pozostawał w pozycji leżącej z przykurczonymi stopami i dłońmi zaciśniętymi w pięści, charczał, nie odzywał się, nie reagował kiedy się do niego zwracano choć miał otwarte oczy, jęczał, czasowo bywał nieprzytomny). Oskarżony P. K. miał również pełną świadomość tego jak traktował pokrzywdzonego przez ostatnie 3 tygodnie. Okoliczność zatem, że pozostawił go w takim

stanie w wannie, wypełnionej wodą na poziomie około 10 cm. (zeznania świadka J. D. (1) – k.1625v akt sprawy), co skutkowało śmiercią pokrzywdzonego wskazuje na to, że jego zachowanie wykraczało to poza granice nieumyślności. Nie sposób bowiem uznać aby stanowiło to jedynie skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach. Takim niezachowaniem ostrożności mogłoby być uznanie pozostawienie w wannie 3 -letniego ale zdrowego i w dobrej formie fizycznej dziecka, nie zaś dziecka nieprzytomnego i skatowanego, które nie było w stanie wykonać żadnych ruchów obronnych, z czego oskarżony doskonale zdawał sobie sprawę. Na taki stan dziecka wskazuje również biegła w opinii wydanej w toku postępowania odwoławczego (k.2257 akt sprawy). Wobec powyższego nie sposób za wystarczające do uznania działania oskarżonego za nieumyślne w omawianym zakresie uznać wskazanej przez Sąd Okręgowy okoliczności, że owa feralna kąpiel miała miejsce w czasie kiedy oskarżony zmienił nastawienie do pokrzywdzonego i podejmował działania, które w jego ocenie miały poprawić stan N. S. (str.118 uzasadnienia wyroku). Okoliczność ta natomiast przemawia za uznaniem, że zabójstwa pokrzywdzonego oskarżony dopuścił się z zamiarem ewentualnym.

Aprobaty Sądu odwoławczego nie zyskał bowiem pogląd skarżącego prokuratora, że oskarżony działał z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia N. S..

Zgodnie z art. 9 § 1 kk czyn zabroniony popełniony jest umyślnie jeżeli sprawca działał z zamiarem bezpośrednim (*dolus directus*) lub z zamiarem ewentualnym (*dolus eventualis*). Zamiar bezpośredni występuje wówczas, gdy sprawca jest świadomy konieczności, bądź możliwości nastąpienia określonego skutku i tego chce. Natomiast o zamiarze ewentualnym można mówić tylko wówczas, gdy skutek jest uświadamiany sobie przez sprawcę jedynie jako możliwy i na jego nastąpienie sprawca ten godzi się. Niewątpliwie w niniejszej sprawie najbardziej istotne znaczenie odgrywało, jakiego rodzaju skutek, podejmując zachowanie polegające na umieszczeniu pokrzywdzonego znajdującego w się w wyżej opisanym stanie, oskarżony obejmował swoją świadomością. Odtworzenie rzeczywistych przeżyć psychicznych sprawcy nie jest rzeczą łatwą, zwłaszcza jeśli tak, jak w przypadku oskarżonego P. K., zaprzecza on zamiarowi dokonania zabójstwa. W takiej sytuacji istnienie takiego zamiaru lub jego brak, może być ustalone przede wszystkim na podstawie analizy najbardziej uchwytnych, widocznych elementów zachowania sprawcy. Do tych zaś należą okoliczności przedmiotowe czynu. Nie oznacza to oczywiście lekceważenia innych okoliczności takich jak np.: charakter i usposobienie sprawcy, jego poziom umysłowy, refleksje emocjonalne, zachowanie się w stosunku do otoczenia, nietrzeźwość, tło i powód zajścia, stosunek do pokrzywdzonego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 10 marca 2008r. sygn. akt II AKa 20/08). Kodeks karny w art. 9 § 1 określa

zarówno stronę intelektualną (przewidywanie możliwości popełnienia czynu zabronionego), jak i woluntatywną (godzenie się na popełnienie czynu zabronionego) zamiaru wynikowego. Elementem wyróżniającym tę formę zamiaru jest strona woluntatywna, "godzenie się", które musi treściowo różnić się od chęci (zamiar bezpośredni) (tak A. Zoll [w:] Kodeks karny. Część ogólna. Tom I. Część I. Komentarz do art. 1-52, wyd. V, red. W. Wróbel, Warszawa 2016, art. 9.). Chęć popełnienia czynu zabronionego jest rozumiana szerzej niż w potocznym znaczeniu. Nie należy jej utożsamiać z emocjonalnym zaangażowaniem w sensie pragnienia osiągnięcia wyobrazonego celu. Chęć jest nastawieniem woluntatywnym ukierunkowującym aktywność (lub pasywność) podmiotu na osiągnięcie wyobrazonego celu i sterującym procesem realizacji podjętej decyzji dotyczącej osiągnięcia celu (A. Zoll, tamże, z powołaniem się na wyrok Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2003r. sygn. akt II KK 232/02). Zatem istota zamiaru wynikowego sprowadza się do tego, że sprawca, przewidując możliwość popełnienia czynu zabronionego, nie chce go popełnić, ale na jego popełnienie się godzi. "Godzenie się" dotyczy skutku ubocznego, realnego, lecz w rozumieniu sprawcy jedynie prawdopodobnego w stosunku do podstawowego celu jego działania" (A. Zoll, tamże, z powołaniem się na wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 18 grudnia 2012r., sygn. akt II AKa 159/12).

Przenosząc te rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy wskazać należy, że skarżący w omawianej apelacji nie wykazał aby przyjęta przez niego koncepcja

zamiaru bezpośredniego była trafna. Oskarżyciel publiczny bardzo ogólnie stwierdza jedynie, że oskarżony „doprowadził do sytuacji, że twarz dziecka znalazła się pod lustrem wody” (str. 8 apelacji). Taka argumentacja nie może być uznana za wystarczającą dla przyjęcia, że oskarżony działał z zamiarem bezpośrednim zabójstwa, tj. że chciał nastąpienia tego skutku. Zachowanie oskarżonego wskazuje natomiast na działanie z zamiarem ewentualnym zabójstwa N. S., tj. przewidywanie i godzenie się na taki skutek z przyczyn opisanych już w niniejszym uzasadnieniu, a wskazującym na stan, w jakim wówczas znajdował się pokrzywdzony i warunki w jakich został pozostawiony w wodzie. Trafnie wskazał skarżący oskarżyciel publiczny, że oskarżony w inkryminowanym czasie miał w pełni zachowaną sprawność intelektualną, co daje podstawy do uznania, że również biorąc pod uwagę stronę podmiotową czynu, zasadnym jest przypisanie mu popełnienia jej w zamiarze ewentualnym. O ile wskazywana przez skarżącego opinia biegłego z zakresu medycyny (str.8-9 apelacji) wskazuje za umyślność działania oskarżonego, to nie może sama w sobie skutkować uznaniem, że oskarżony działał z zamiarem bezpośrednim zabójstwa. Sąd bowiem ustalił (czego skarżący nie kwestionuje w wywiedzionej apelacji), że oskarżony pozostawił pokrzywdzonego bez właściwej opieki, co skutkowało znalezieniem się jego otworów oddechowych poniżej lustra wody, a w konsekwencji jego utonięciem (str.16 uzasadnienia wyroku). Wskazać w tym miejscu należy na wyjaśnienia oskarżonego P. K., w których podał, że na 3-4

minuty wyszedł z łazienki w czasie owej feralnej kąpeli aby zapalić papierosa, zrobić sobie „kreskę” z amfetaminy i wypić kawę (k.949 akt sprawy). Słusznie przy tym Sąd Okręgowy za niewiarygodne uznał wyjaśnienia oskarżonego jakoby w tym czasie opiekę nad pokrzywdzonym sprawowała oskarżona A. S.. Przeczą temu bowiem nie tylko wyjaśnienia oskarżonej ale również zeznania świadków: N. A. i J. D. (1), którzy podali, że oboje oskarżeni nigdy nie kąpali razem pokrzywdzonego. Wprawdzie nie świadczy to o zamiarze bezpośrednim zabójstwa, ale z pewnością świadczy o przewidywaniu i godzeniu się na śmierć pozostawionego w takich warunkach i w takim stanie 3-letniego dziecka. Sam skarżący wskazuje, że takie zachowanie świadczy o działaniu z zamiarem ewentualnym, tj. przewidywaniu możliwości pozbawienia życia pokrzywdzonego i godzeniu się na to (str.9 apelacji). Nie bez znaczenia pozostaje również okoliczność wskazana przez Sąd I instancji (str.118 uzasadnienia wyroku), a niekwestionowana przez skarżącego, że owa feralna kąpiel miała miejsce w czasie, kiedy oskarżony – w swoim mniemaniu – podejmował czynności mające poprawić stan N. S.; przeczy to tezie jakoby chciał go zabić. Podniesione jednak już w niniejszym uzasadnieniu okoliczności związane ze stanem zdrowia pokrzywdzonego i zachowaniem oskarżonego, biorąc również pod uwagę fakt, że nie jest chory psychicznie, a jego sprawność intelektualna kształtuje się na poziomie normy (opinia sądowo – psychiatryczno – psychologiczna – k.436v akt sprawy), pozwala w pełni na przyjęcie że przewidując skutek śmiertelny swojego zachowania, na

niego się godził, a zatem dopuścił się zbrodni z art.148 § 1 kk z zamiarem ewentualnym.

Rację ma skarżący oskarżyciel publiczny, że zachowanie oskarżonego należało uznać za jeden czyn w rozumieniu art.11 § 2 kk.

Sąd Apelacyjny aprobuje w powyższym zakresie poglądy doktryny i judykatury, zgodnie z którymi czynem jest całościowe zachowanie człowieka zespolone teleologiczną jednością działania, a unikać należy dzielenia ludzkich zachowań, nawet wieloczynnościowych, na wyodrębnione odcinki aktywności. Należy więc dokonywać całościowego oglądu ludzkiego zachowania także wówczas, gdy jest ono wieloskładnikowe. Ogląd taki pozwala dostrzegać w nim jeden czyn, dający się prawidłowo ocenić bez podziału na części składowe, które z punktu widzenia naturalistycznego mogłyby uchodzić za odrębne czyny. Takie spojrzenie na zespół ludzkiej aktywności należy warunkować dwiema przesłankami: realizacją jednej decyzji woli oraz zwartością czasową poszczególnych fragmentów zachowania. Kryteria te pozwalają na dostrzeganie jednego czynu także w zdarzeniach wieloczynnościowych, jeżeli są one nakierowane na realizację wspólnego celu (T. Bojarski - Kodeks karny. Komentarz. teza 6 do art. 11; LEX 2016). Posługiwanie się pojęciem czynu jest wynikiem przyjęcia na użytek prawa karnego pewnej konwencji terminologicznej. Według Mariana Cieślaka w rzeczywistości obiektywnej nie ma czynów w postaci jakichś odrębnych, oddzielonych od siebie aktów. "Istnieją tylko tak czy inaczej zachowujący się ludzie,

i to zachowanie się, będące przecież wyrazem ich nieprzerwanej egzystencji, jest pewną ciągłością, złożoną z najróżnorodniejszych zlewających się ze sobą przejawów aktywności i bierności" [M. Cieślak, Polskie prawo karne, 1995, s. 149]. Słusznie zatem zwraca się uwagę na to, że zachowanie człowieka to pewne continuum. Nie jest ono zatomizowane, lecz z natury rzeczy ciągle, przechodzące nieustannie z jednej fazy w następną (J. Giezek - Kodeks karny. Komentarz; teza 4 do art. 11, WKP 2012).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych nie ma sporu co do tego, że czyn stanowi jedność jeżeli całość zachowania się zarzucanego danej osobie zamknięta jest w ramach tego samego zdarzenia faktycznego z punktu widzenia jego celowościowej zawartości. Między poszczególnymi ogniwami czynu zachodzi wówczas wewnętrzna więź, oparta na jedności czasu i miejsca, zamiaru i rodzaju dobra chronionego (wyrok Sądu Najwyższego z 17 kwietnia 1986r. sygn. akt I KR 104/86). Przyjmuje się również, że za jednością czynu przemawia jedność miejsca, czasu i osób uczestniczących w zajściu oraz wynikająca w sposób jednoznaczny z ustalonego w sprawie stanu faktycznego jedność zamiaru sprawców przestępnych działań. Dla takiej oceny nie ma przy tym znaczenia rozwój zdarzeń w trakcie zajścia, pozwalający na podzielenie zdarzenia na kilka zajęć, z pozoru odrębnych (wyrok Sądu Najwyższego z 9 lutego 2006r. sygn. akt III KK 164/05). Za jeden czyn uznaje się zachowanie będące zewnętrznym przejawem jednego impulsu woli niezależnie od liczby skutków tego zachowania oraz liczby naruszonych przez nie norm. W

takim przypadku, bez względu na to, ile typów przestępstw będzie zawierać się w czynie, stanowić on może tylko jedno przestępstwo (wyrok Sądu Najwyższego z 6 czerwca 2003r. sygn. akt III KKN 349/O1).

Sąd I instancji nie miał wątpliwości co do tego, że zachowania oskarżonego wyczerpujące znamiona znęcania się ze szczególnym okrucieństwem nad osobą nieporadną ze względu na wiek oraz spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu stanowiły jeden czyn zabroniony, co znalazło odzwierciedlenie w przyjętej w pkt. 1 zaskarżonego wyroku kwalifikacji prawnej czynu. Brak jest również podstaw do przyjęcia, że zbrodnia z art.148 § 1 kk stanowi odrębny czyn oskarżonego. Stąd też wszystkie jego inkryminowane zachowania Sąd Apelacyjny uznał za jeden czyn zabroniony w rozumieniu art.11 § 2 kk.

Aprobaty Sądu Apelacyjnego nie zyskał postulat orzeczenia wobec oskarżonego P. K. kary dożywotniego pozbawienia wolności.

Na wstępie wskazać należy, że Sąd I instancji ma ustawowo zagwarantowaną swobodę w ferowaniu wyroku, w tym kształtowaniu wymiaru kary. Rolą zaś Sądu odwoławczego w tym zakresie jest kontrola, czy granice swobodnego uznania sędziowskiego, stanowiącego zasadę sądowego wymiaru kary nie zostały przekroczone w rozmiarach nie dających się zaakceptować. Ustawa traktuje jako podstawę odwoławczą tylko taką niewspółmierność kary, która ma charakter rażącej (art.438 pkt.4 kpk), a która zachodzić może

tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można byłoby przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd I instancji, a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary. Przepis art.53 kk określa cztery ogólne dyrektywy wymiaru kary.

Pierwszą z nich jest dyrektywa winy - Sąd przy wymiarze kary zobowiązany jest baczyć, aby jej dolegliwość „nie przekraczała stopnia winy”. Stopień winy wyznacza górną granicę dolegliwości związanej z wymierzeniem kary. Nie można, zatem orzec kary, której dolegliwość przekraczałaby stopień winy, chociażby za takim orzeczeniem przemawiały inne dyrektywy, np. prewencji ogólnej czy indywidualnej. Wina pełni w tym ujęciu, funkcję limitującą - wyznaczając górną granicę konkretnej kary.

Kolejną dyrektywą sądowego wymiaru kary wymienioną w art.53 § 1 kk jest uwzględnienie stopnia społecznej szkodliwości czynu. Na ocenę zaś stopnia społecznej szkodliwości wpływają okoliczności wymienione w art.115 § 2 kk i są to okoliczności przedmiotowe (do nich należą: rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiar grożącej lub wyrządzonej szkody, sposób i okoliczności działania, waga naruszonych obowiązków) oraz podmiotowe (tj. postać zamiaru, motywacja), jednakże wszystkie związane są z czynem sprawcy. Motywacja i postać zamiaru, mają również wpływ na stopień winy. Natomiast na stopień

społecznej szkodliwości czynu nie mają wpływu - jak wynika to z treści art.115 § 2 kk - okoliczności dotyczące sprawcy niezwiązane z czynem przestępczym. Dyrektywa stopnia społecznej szkodliwości ma sprzyjać wymierzeniu kary sprawiedliwej i powinna nie tylko wyznaczyć górny pułap kary współmiernej do stopnia społecznej szkodliwości konkretnego czynu, ale i przeciwdziałać wymierzeniu kary zbyt łagodnej w przypadku znacznej społecznej szkodliwości czynu.

Trzecią dyrektywą sądowego wymiaru kary jest dyrektywa prewencji indywidualnej, tj. uwzględnienie celów zapobiegawczych lub wychowawczych, które ma kara osiągnąć w stosunku do sprawcy. Kara wymierzona zgodnie z dyrektywą prewencji indywidualnej powinna osiągnąć cel zapobiegawczy, a zatem zapobiec popełnieniu w przyszłości przestępstwa przez sprawcę.

Ostatnią dyrektywą sądowego wymiaru kary jest prewencja ogólna, tj. „kształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa”. Jest to dyrektywa pozytywnej prewencji ogólnej, która nie może być pojmowana wyłącznie jako odstraszenie społeczeństwa, a więc wymierzanie konkretnemu sprawcy surowej kary, nawet ponad stopień winy. Tylko, bowiem kara sprawiedliwa, współmierna do stopnia społecznej szkodliwości konkretnego czynu, a przy tym wymierzona w granicach winy sprawcy, może mieć pozytywny wpływ na społeczeństwo, budzić aprobatę dla wymierzonych kar oraz zaufanie do wymiaru sprawiedliwości - i w ten sposób stwarzać warunki do umacniania, i

kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Orzeczone kary mają bowiem za zadanie wzbudzenie w społeczeństwie przekonania o nieuchronności kary za naruszenie dóbr chronionych prawem i nieopłacalności zamachów na te dobra.

Mając na względzie sądowe dyrektywy wymiaru kary określone w art.53 kk oraz wszystkie okoliczności łagodzące i obciążające dotyczące oskarżonego P. K. Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska skarżącego, że karą sprawiedliwą w stosunku do tego oskarżonego będzie kara dożywotniego pozbawienia wolności. Karę tą, najsurowszą z przewidzianych w Kodeksie karnym należy orzec, gdy pozwala na to odpowiednio wysoki stopień winy oraz przekonanie, że żadna inna kara nie spełniłaby celów kary określonych w art.53 § 1 kk. Winna być orzekana w stosunku do przestępstw charakteryzujących się określoną wyjątkowością na tle innych przestępstw tego samego typu przy uznaniu, że uzasadniają ją określone w art.53 § 2 kk okoliczności mające znaczenie dla wymiaru kary. Innymi słowy – za orzeczeniem kary dożywotniego pozbawienia wolności winny przemawiać zarówno okoliczności przedmiotowe jak i podmiotowe popełnionej zbrodni. W ocenie Sądu Apelacyjnego, w odniesieniu do oskarżonego P. K., zarówno okoliczności podmiotowe, jak i przedmiotowe nie uzasadniają wymierzenia kary najsurowszej spośród przewidzianych w Kodeksie karnym. Wprawdzie oskarżony P. K. był karany przed popełnieniem przypisanego mu przestępstwa, ale nie były to przestępstwa tożsame rodzajowo z będącym przedmiotem niniejszej sprawy

(karta karne – k.221-222 akt sprawy). Brak jest również podstaw do uznania, w oparciu o opinię sądowo – psychiatryczno - psychologiczną, że oskarżony P. K. nie przejdzie skutecznie procesu resocjalizacji w jednostce penitencjarnej, a to również przemawia przeciwko wymierzeniu wobec niego kary dożywotniego pozbawienia wolności.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny za przypisany oskarżonemu P. K. czyn wymierzył mu karę 25 lat pozbawienia wolności. W ocenie Sądu dolegliwość kary pozbawienia wolności orzeczonej na wskazanym poziomie, określonej zgodnie z zasadą indywidualizacji odpowiedzialności karnej, nie przekracza stopnia winy i społecznej szkodliwości przypisanego oskarżonemu czynu oraz odniesie w stosunku do niego odpowiedni wpływ w zakresie oddziaływania zapobiegawczego i wychowawczego oraz wdroży go do przestrzegania porządku prawnego. Podkreślić należy, że kara ta nie wykracza poza rzeczywistą potrzebę i w prawidłowy sposób uwzględnia wszystkie elementy decydujące o jej rodzaju i wymiarze, a ponadto bierze pod uwagę względy prewencji ogólnej rozumiane jako właściwe społeczne oddziaływanie kary wobec sprawców przestępstw oraz zaspokaja społeczne poczucie sprawiedliwości.

Sąd orzekając wymiar kary, może w szczególnie uzasadnionych wypadkach wprowadzić jako przesłanki warunkowego zwolnienia potrzeby w zakresie innych celów kary, a w szczególności w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa i zadośćuczynienia

społecznemu poczuciu sprawiedliwości. O wyznaczeniu dłuższych okresów odbywania kary przed możliwym terminem zastosowania warunkowego przedterminowego zwolnienia, niż okresy określone w art.78 kk, decydować powinien przede wszystkim charakter popełnionego przestępstwa i konieczność zaspokojenia w wyroku społecznego poczucia sprawiedliwości. Sąd Apelacyjny wyznaczając surowsze kryteria ograniczające prawo do ubiegania się o warunkowe przedterminowe zwolnienie (odbycie 20 lat kary pozbawienia wolności w odniesieniu do oskarżonego P. K.) uznał, że spełnione są ku temu przesłanki oraz nie pozostaje to w sprzeczności z zasadą humanitaryzmu określoną w art. 3 kpk. Biorąc pod uwagę wiek oskarżonego oraz wymiar okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie zaliczonej na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności, w ocenie Sądu Apelacyjnego zastosowane obostrzenie w ubieganiu się o warunkowe przedterminowe zwolnienie nie spowoduje, że dobrodziejstwo to będzie dla oskarżonego nieosiągalne, będzie miał on bowiem wówczas około 44 lat. Jeżeli zatem w okresie izolacji więziennej jego zachowanie pozwoli na ukształtowanie pozytywnej prognozy kryminologicznej, będzie on mógł skorzystać z dobrodziejstwa warunkowego przedterminowego zwolnienia. W ocenie Sądu Apelacyjnego, wyjątkowo okrutny sposób traktowania przez oskarżonego P. K. 3 – letniego dziecka motywowany rzekomą chęcią jego wychowania, uzasadnia zastosowanie wobec tego oskarżonego art.77 § 2 kk. Jednocześnie podkreślenia

wymaga, że takie orzeczenie nie łamie zakazu reformationis in peius, gdyż oskarżyciel publiczny żądał we wniesionej apelacji orzeczenia wobec oskarżonego P. K. kary dożywotniego pozbawienia wolności, w przypadku której prawo do ubiegania się o warunkowe przedterminowe zwolnienie skazany nabywa po odbyciu 25 lat kary pozbawienia wolności. Zakreślenie zatem tej granicy na poziomie 20 lat nie wykracza poza granice zaskarżenia apelacji wywiedzionej na niekorzyść oskarżonego P. K..

4w odniesieniu do oskarżonej A. S.

5 W tym zakresie apelacja zasługiwała na uwzględnienie. Na wstępie wskazać należy, że brak rozważań Sądu I instancji co do uznania oskarżonej A. S. winnej pomocnictwa w zdarzeniu skutkującym śmiercią pokrzywdzonego wynikał z tego, że Sąd ten przypisał oskarżonemu P. K. nieumyślne spowodowanie śmierci pokrzywdzonego N. S., co wykluczało przyjęcie, że oskarżona A. S. udzieliła mu pomocy do jego popełnienia. Jak bowiem trafnie wskazał Sąd Okręgowy (str.121 uzasadnienia wyroku) – na gruncie polskiego prawa karnego nie funkcjonuje pomocnictwo do przestępstwa nieumyślnego. Sąd Apelacyjny jednak zmienił zaskarżone orzeczenie wobec oskarżonego P. K. m.in. w ten sposób, że przypisał mu dokonanie zabójstwa pokrzywdzonego z zamiarem ewentualnym. To zaś otworzyło pole do rozważań czy

istnieją podstawy do uznania, że oskarżona A. S. jest winną pomocnictwa do zabójstwa N. S., jak przyjął oskarżyciel publiczny we wniesionym akcie oskarżenia oraz podniósł w wywiedzionej na niekorzyść oskarżonej A. S. apelacji. W ocenie Sądu II instancji zgromadzony w sprawie materiał dowodowy daje pełne podstawy do uznania oskarżonej A. S. winną pomocnictwa do zabójstwa swojego syna – pokrzywdzonego N. S..

Zgodnie z treścią art.18 § 2 kk in fine, odpowiada za pomocnictwo także ten, kto wbrew prawnemu, szczególnemu obowiązkowi niedopuszczenia do popełnienia czynu zabronionego swoim zaniechaniem ułatwia innej osobie jego popełnienie. Nie budzi wątpliwości Sąd Apelacyjny, że oskarżona A. S. jako matka 3- letniego pokrzywdzonego, a zatem osoba prawnie zobowiązana do zagwarantowania mu opieki i bezpieczeństwa, swoim zaniechaniem, działając z zamiarem ewentualnym, ułatwiła oskarżonemu P. K. pozbawienie życia pokrzywdzonego w mechanizmie utonięcia. Rację ma skarżący oskarżyciel publiczny, że poza sporem pozostaje, że oskarżona miała pełną świadomość tego jak oskarżony P. K. traktuje jej syna, jakie podejmuje wobec niego działania noszące znamiona znęcania się ze szczególnym okrucieństwem oraz umyślnego spowodowania ciężkich obrażeń ciała. Nie przeciwstawiając się temu, poprzez zaniechanie dopuściła się pomocnictwa do dokonania czynu z art.207 § 1a i § 2 kk w zb. z art.156 § 1 pkt 2 kk, co znalazło

odzwierciedlenie w treści wyroku Sądu I instancji. Czyniąc ustalenia w zakresie przypisanego oskarżonej w trybie kontroli instancyjnej pomocnictwa do zabójstwa N. S. Sąd Apelacyjny oparł się o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, który ocenił w sposób swobodny, zgodny z dyrektywami określonymi w przepisie art.7 kpk. Odwołując się do wywiedzonego przez prokuratora środka odwoławczego wskazać należy, że opisana na str.10-11 apelacji bierność oskarżonej wobec znęcania się ze szczególnym okrucieństwem oskarżonego P. K. nad N. S. oraz spowodowania u niego ciężkich obrażeń ciała została przez Sąd Okręgowy trafnie uznana za pomocnictwo do popełnienia tego przestępstwa przez oskarżonego P. K.. Okoliczności te mają jednak również znaczenie dla przypisania oskarżonej przestępstwa pomocnictwa do zabójstwa pokrzywdzonego. Oskarżona A. S. bowiem w pełni zdawała sobie sprawę ze stanu w jakim znajdował się pokrzywdzony w chwili kiedy oskarżony P. K. włożył go do wanny z wodą, co skutkowało utonięciem N. S.. Trafnie również wskazał skarżący (str.11 apelacji), że oskarżona przebywając cały czas w mieszkaniu wiedziała, że współoskarżony P. K. kąpie będącego w takim stanie pokrzywdzonego. Wprawdzie w czasie feralnej kąpieli w mieszkaniu nie było osób postronnych, to pośrednio zeznania świadków: N. A. i J. D. (1) oraz zasady logicznego rozumowania pozwalają na poczynienie ustalenia, że oskarżona A. S. miała pełną świadomość tego, że nieprzytomne 3 – letnie dziecko przebywa w łazience ze znajdującym się pod wpływem środków odurzających oskarżonym P. K., a pozostawione

tam w wannie z wodą nie ma zapewnionej jakiegokolwiek opieki. Nie budzi bowiem wątpliwości, że oskarżony P. K. zażywał narkotyki, w szczególności amfetaminę. Świadczą o tym wyjaśnienia oskarżonej A. S. (k.176, 201, 1052, 1129 akt sprawy). Sam oskarżony to potwierdził (k.948-949 akt sprawy). Do sprawowania takowej opieki oskarżona jako matka była prawnie zobowiązana. Nie podejmując żadnych czynności ratujących dziecko dopuściła się pomocnictwa do jego zabójstwa. Zamiar ten również i w odniesieniu do oskarżonej A. S. miał charakter ewentualny. Oskarżona miała pełną świadomość w jakim stanie znajduje się jej syn poddawany kąpeli przez nadużywającego środków narkotycznych oskarżonego. Biorąc pod uwagę oceniony przez biegłych stan jej zdrowia psychicznego oraz mając na względzie zasady logicznego rozumowania, nie budzi wątpliwości Sądu Apelacyjnego, że oskarżona przewidując skutek w postaci śmierci syna, godziła się na to, a swoim zaniechaniem udzieliła pomocy sprawcy zabójstwa. Rozważania natury ogólnej związane z zamiarem ewentualnym (wynikowym) poczynione w odniesieniu do apelacji wywiedzionej na niekorzyść oskarżonego P. K. zachowują aktualność również w odniesieniu do oskarżonej A. S., wobec tego brak jest podstaw do ponownego przytaczania ich, a Sąd odwoławczy odwołuje się do nich w tym miejscu.

Dokonując analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd Apelacyjny uznał, że oskarżona A. S. – mimo, że nie brała udziału w kąpeli pokrzywdzonego zakończonej jego śmiercią, w pełni zdawała sobie sprawę za

czynności podejmowanych w tym czasie przez oskarżonego P. K., a nie podejmując żadnych działań chroniących dziecko, dopuściła się pomocnictwa do jego zabójstwa. Sama oskarżona podała, że widziała oskarżonego noszącego N. S. do kąpieli (k.176v, 200, 230v, 1122-1124,1133v, 1140 akt sprawy) . Nie sposób zatem, pozostając w zgodzie z zasadami logicznego rozumowania, przyjąć jakoby nie widziała jedynie akurat tej feralnej kąpieli zakończonej śmiercią pokrzywdzonego. Tym bardziej, że mieszkanie przez nią zajmowane było niewielkie – składało się z kuchni połączonej z dużym pokojem, małego pokoju oraz łazienki i aby przejść z małego pokoju do łazienki trzeba minąć drzwi wejściowe do dużego pokoju (str.1 uzasadnienia wyroku). Nadto, jak wynika z zeznań świadków N. A. (k.141, 1606v akt sprawy) i J. D. (1) (k.730, 934-935v akt sprawy), przemieszczanie się oskarżonego z dzieckiem do łazienki było widoczne. Ten ostatni podał nadto, że drzwi do łazienki w czasie kąpieli były otwarte (k.1624 akt sprawy). Również i w tym zakresie nie sposób – w ocenie Sądu Apelacyjnego – uznać aby warunki owej feralnej, ostatniej kąpieli pokrzywdzonego odbiegały od poprzednich, zaobserwowanych przez świadków. O świadomości oskarżonej co do zachowań podejmowanych przez oskarżonego wobec pokrzywdzonego, w szczególności związanych z kąpaniem go świadczą również jej wyjaśnienia, w których podała, że widziała oskarżonego wchodzącego do pokoju dziecka, skąd miał zamiar zabrać go do kolejnej kąpieli, kiedy okazało się, że N. już nie żyje (k.176v akt sprawy). Okoliczności te dają, w ocenie Sądu Apelacyjnego, pełne podstawy do uznania, że oskarżona

A. S. jest winną pomocnictwa do zabójstwa dokonanego na N. S. przez oskarżonego P. K..

Ze względów tożsamyh z podanymi przy omawianiu apelacji wywiedzionej przez oskarżyciela publicznego w odniesieniu do oskarżonego P. K., również i przypisane oskarżonej A. S. inkryminowane zachowanie uznać należy za jeden czyn zabroniony wypełniający znamiona kilku przepisów Kodeksu karnego. Do uwag wcześniej poczynionych w tym zakresie odwołuje się w tym miejscu Sąd II instancji nie widząc podstaw do ponownego przytaczania przedstawionej tam argumentacji.

Rozważając nad wymiarem kary wobec oskarżonej A. S., Sąd Apelacyjny w pierwszej kolejności odwołuje się do uwag natury ogólnej związanych z sądowymi dyrektywami kary, a poczynionych w części niniejszego uzasadnienia odnoszącej się do oskarżonego P. S.. Nadto wskazać należy, że zgodnie z treścią art.19 § 1 kk, sąd wymierza karę za pomocnictwo w granicach przewidzianych za sprawstwo. Praktyka orzecznicza wskazuje, że kary za pomocnictwo mają niższy wymiar niż za sprawstwo, gdyż zazwyczaj stopień społecznej szkodliwości czynu dokonanego przez pomocnika oceniany jest jako niższy niż sprawcy. W realiach przedmiotowej sprawy jednak, w ocenie Sądu Apelacyjnego, stopień społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonej A. S. jest krańcowo wysoki, porównywalny ze stopniem społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonemu P. K.. Nie ujmując nic ze stopnia społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonemu,

podkreślenia wymaga, że był on osobą obcą dla pokrzywdzonego; niespełna 2 miesiące był konkubentem jego matki. Tymczasem oskarżona była mu osobą najbliższą – matką, na której ciążył szczególny obowiązek opieki, tym bardziej że faktycznie była jedynym prawnym opiekunem dziecka (ojciec N. z nimi nie mieszkał).

Oskarżona A. S. niejednokrotnie miała możliwość pomocy swojemu synowi i nawet jeżeli nie chciała w sposób bezpośredni przeciwstawiać się konkubentowi, miała wielokrotnie możliwość zakończyć proceder znęcania się nad jej synem w czasie jego nieobecności. Oskarżony P. K. w inkryminowanym czasie opuszczał bowiem mieszkanie A. S., a nawet wyjeżdżał z W. (wyjaśnienia oskarżonej – k.176v, 177, 199v akt sprawy; zeznania świadków: N. A. - k.140-141 akt sprawy i J. D. (1) – k.130 akt sprawy). Sam oskarżony podał, że więcej go nie było w mieszkaniu niż był (k.120-123 akt sprawy). Oskarżona odwodziła wręcz oskarżonego od zamiaru opuszczenia jej na stałe (k.1956-1957 akt sprawy). Również biegli psychiatrzy i biegła psycholog w swej opinii o stanie zdrowia oskarżonej wskazali, że celem działania oskarżonej było zachowanie związku z oskarżonym, a dziecko w tym wypadku było traktowane przez nią przedmiotowo (k.2011v akt sprawy); oskarżona chciała kontynuować związek z oskarżonym mimo pełnej świadomości tego jak on traktował pokrzywdzonego. Wskazać w tym miejscu również należy na opinię biegłych psychiatrów i psychologa, w której podali, że mając świadomość stanu w jakim znajdował się syn powinna i mogła przewidzieć jego

zgon, w efekcie poświęciła życie syna dla ratowania związku z oskarżonym (k.2011-2016 akt sprawy). Mimo to oskarżona nie udzieliła pomocy swojemu dziecku choć widziała jego spuchniętą „masakrycznie” twarz i krwawe podbiegnięcia (wyjaśnienia oskarżonej A. S. – k.176, 176v akt sprawy).

Oskarżona A. S. w żaden sposób nie przeciwstawiała się zachowaniom oskarżonego wobec jej syna. Przed przedstawieniem tych zachowań podkreślenia wymaga, że były one absolutnie niedopuszczalne zarówno biorąc pod uwagę niewyobrażalną skalę agresji wobec 3- letniego dziecka, jak i motywy jakie kierowały oskarżonym, tj. zamiar „wychowania” N. S., spowodowania żeby odnosił się z szacunkiem do niego oraz oskarżonej (wyjaśnienia oskarżonej A. S. – k.176 akt sprawy), podczas gdy ani warunki w jakich mieszkał pokrzywdzony (z nadużywającą alkoholu i urządzającą libacje matką, co sama potwierdziła w swoich wyjaśnieniach – k.197v akt sprawy), ani w końcu jego wiek – 3 lata, nie stwarzały pola do nabycia takich zachowań społecznych. Wskazać w tym miejscu godzi się na zeznania świadka A. K. dotyczące kąpieli pokrzywdzonego przez oskarżonego (k.1233, 1758 akt sprawy). Wprawdzie nie dotyczyły one kąpieli zakończonej śmiercią N. S. ale są one dowodem na to, że mimo sprzeciwu P. K., oskarżona A. S. mogła brać udział w kąpieli dziecka. Nie jest zatem tak, że sprzeciw oskarżonego uniemożliwił jej faktycznie działania wspierające syna. Nie sposób za mające świadczyć o sprzeciwie oskarżonej na działania oskarżonego wobec pokrzywdzonego można uznać zwrócenie uwagi oskarżonemu, że

„za mocno wiązał pokrzywdzonego (wyjaśnienia oskarżonej A. S. - k.176 akt sprawy). Podkreślenia bowiem wymaga, że polegało to na obwiązaniu taśmą klejącą nóg z rękami pokrzywdzonego oraz jego ust w taki sposób aby językiem jej nie odkleił i stan taki trwał przez nawet 3 godziny (wyjaśnienia oskarżonej A. S. – k.199, 1139 akt sprawy). Oskarżona tolerowała również:

- oblewanie pokrzywdzonego zimną wodą, w ubraniu, nawet trzy razy w ciągu dnia (wyjaśnienia oskarżonej A. S. - k.176, 199 akt sprawy),

- bicie drewnianą miarką aż do jej złamania (wyjaśnienia oskarżonej A. S. - k.176, 199, 1139 akt sprawy),

- obwiązywanie smyczą dla psa aż do spowodowania zasinień na brzuchu i rękach (wyjaśnienia oskarżonej A. S. - k.176, 198, 1139 akt sprawy),

- długotrwałe stanie z wyprostowanymi nad głową rękami, również obciążonymi garnkiem z 5-cioma zniczami (wyjaśnienia oskarżonej A. S. - k.176, 198, 199, 200, 230v, 1139 akt sprawy); o braku reakcji oskarżonej wyjaśniał również oskarżony (k.1137 akt sprawy),

- rzucanie pokrzywdzonym o łóżko (wyjaśnienia oskarżonej A. S. - k.176, 198v akt sprawy); o braku reakcji oskarżonej wyjaśniał również oskarżony (k.1137 akt sprawy),

- bicie po brzuchu i głowie aż do zasinienia i zaczerwienienia (wyjaśnienia oskarżonej A. S. - k.176, 200 akt sprawy),

- silne klapsy, również mokrą ręką na gołą pupę (wyjaśnienia oskarżonej A. S. - k.176, 177, 198v, 199, 200, 230v akt sprawy); o braku jakiegokolwiek reakcji oskarżonej A. S. na taką agresję oskarżonego

wobec jej dziecka zeznawała również świadek N. A. (k.140 akt sprawy)

- uderzanie rękami dziecka po twarzy wykorzystując siłę własnych rąk (wyjaśnienia oskarżonej A. S. - k.176 akt sprawy),

- uderzanie swoją głową w głowę dziecka (wyjaśnienia oskarżonej A. S. - k.176 akt sprawy),

- kąpanie nieprzytomnego pokrzywdzonego przez znajdującego się pod wpływem środków odurzających oskarżonego (wyjaśnienia oskarżonej A. S. - k.176 akt sprawy),

- godzenie się na to, że dziecko nie jadło (wyjaśnienia oskarżonej A. S. - k.176v akt sprawy),

- godzenie się na to, że dziecko siedziało bez ruchu w sady nie mogąc po nim biegać (wyjaśnienia oskarżonej A. S. - k.198 akt sprawy).

Oskarżona nie reagowała na prośby dziecka o pomoc, nie wchodziła do pokoju, w którym przebywał oskarżony z pokrzywdzonym mimo, że słyszała odgłosy bicia i płacz dziecka, czemu sama nie zaprzeczała (wyjaśnienia oskarżonej – k.176 akt sprawy). Nie starała się zapewnić mu pomocy medycznej (wyjaśnienia oskarżonej – k.176 akt sprawy). W żaden sposób nie reagowała na agresję oskarżonego wobec jej dziecka (wyjaśnienia oskarżonego P. K. – k.1136 akt sprawy). O pełnej świadomości A. S. tego co się dzieje z jej synem świadczą również zeznania świadka N. A. (k.1113 akt sprawy). Oskarżona potwierdzała nieprawdziwe informacje oskarżonego co do okoliczności powstania obrażeń u pokrzywdzonego (wyjaśnienia oskarżonej – k.176 akt sprawy),

w tym jego śmierci (wyjaśnienia oskarżonej - k.176v, 200 akt sprawy).

Brak jest podstaw do uznania, że bierność oskarżonej wynikała ze strachu przed oskarżonym. Sama bowiem wskazała, że brak szukania pomocy wynikał ze strachu przed:

- „odebraniem” jej dzieci (wyjaśnienia oskarżonej - k.176v, 1147, 1150 akt sprawy); tożsamy powód podał oskarżony P. K. w swoich wyjaśnieniach (k.122, 191, 635, 950 akt sprawy),

- ujawnieniem obrażeń dziecka wobec osób trzecich (wyjaśnienia oskarżonej A. S. - k.200v, 1958 akt sprawy).

Wynikała ona również z obawy przed rozpadem związku, co potwierdza sama oskarżona w swoich wyjaśnieniach wskazując, że chciała pokazać oskarżonemu, że jest z nim i stwierdzając wręcz, że nie wybaczy N. jak straci oskarżonego (podkreślenie SA) - k.177, 1956 akt sprawy. Nadto, co na co już wyżej wskazano, oskarżona miała wiele razy możliwość zakończenia relacji z oskarżonym, który opuszczał jej mieszkanie. Stąd argumenty, że brak reakcji związany był z brakiem telefonu (k.199v akt sprawy) są całkowicie niewiarygodne. O tym, że oskarżona A. S. wychodziła z domu potwierdzają również w swych zeznaniach świadkowie: N. A. (k.140-141 akt sprawy) oraz J. D. (1) (k.130 akt sprawy). Nadto, jak sama przyznała, miała możliwość wysyłania sms-ów (wyjaśnienia oskarżonej - k.200v akt sprawy), o czym świadczy znajdująca się w aktach sprawy korespondencja SMS-owa oskarżonej. Również oskarżony P. K. potwierdził, że czasowo przekazał oskarżonej swój

telefon komórkowy (k.235v akt sprawy).

Okoliczności te świadczą o krańcowo wysokim stopniu społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonej A. S.. Jej reakcją na katowanie syna przez konkubenta było uniemożliwienie ujawnienia tego wobec osób trzecich, nie zaś jakakolwiek pomoc dziecku. Oskarżona wskazywała jedynie na konieczność ograniczenia agresji wobec 3-latka aby „nie było wstydu” wyjść z nim całym posiniaczonym, niż aby doprowadzić do zaprzestania tej agresji. O tym, że oskarżona A. S. w pełni akceptowała przemocowe zachowania P. K. wobec jej syna świadczą również zeznania świadka N. A., w których podała, że oskarżona będąc świadkiem bicia pokrzywdzonego przez oskarżonego powiedziała, że jest to metoda na „ułożenie” dziecka (k.140 akt sprawy). W czasie natomiast gdy z maltretowane dziecko po kolejnych pobiciach nie miało nawet siły poruszać się o własnych siłach, a oskarżony stwierdził, że „zaraz go złamię” oskarżona uznała, że „to dobrze bo w końcu będzie grzeczny” (k.140-141 akt sprawy). Świadczą o tym również wyjaśnienia oskarżonego P. K., który podał, że oskarżona A. S. widziała jego zachowanie wobec pokrzywdzonego (k.949 akt sprawy).

Wskazać w tym miejscu należy, że oskarżona A. S. w czasie kolejnych przesłuchań, potwierdzając inkryminowane zachowania oskarżonego P. K., o których zeznawała już w czasie pierwszego przesłuchania zaczęła lansować tezę, że próbowała przeciwstawić się agresji oskarżonego ale wówczas sama stawała się jego ofiarą.

W ocenie Sądu odwoławczego wyjaśnienia takie stanowią linię obrony oskarżonej i nie zasługują na walor wiarygodności. Przeczą bowiem temu nie tylko te wyjaśnienia samej oskarżonej, w których przedstawiała swoje obawy co do tego, że jej związek z oskarżonym może się rozpaść przez pokrzywdzonego, jak i treść jej wiadomości sms (k.1958-1959 akt sprawy), a nadto wskazane już zeznania świadków J. D. (1) i N. A.. Nadto od matki oczekuje się, że będzie chronić dziecko za wszelką cenę i nie wynika to tylko z przepisów kodeksu karnego.

Jak już wskazano w niniejszym uzasadnieniu, oskarżona nie tylko nie sprawowała należytej opieki nad synem ale również mając pełną świadomość traktowania go przez konkubenta, nie podejmowała żadnych działań chroniących dziecko, a wręcz tłumaczyła agresję konkubenta przed osobami trzecimi i ją usprawiedliwiała. Była gotowa poświęcić dobro swoje dziecka dla utrzymania związku z oskarżonym. Poczynione zarówno przez Sąd I instancji, jak i przez Sąd odwoławczy ustalenia w pełni uzasadniają orzeczenie wobec oskarżonej A. S. kary w wymiarze postulowanym przez oskarżyciela publicznego w wywiedzionej apelacji. Biorąc pod uwagę fakt, że już za przypisany oskarżonej czyn pomocnictwa do spowodowania u pokrzywdzonego ciężkich obrażeń ciała można orzec karę 15 lat pozbawienia wolności, pozostawienie tego wymiaru kary przy uznaniu jej również winną pomocnictwa do zabójstwa, byłoby orzeczeniem kary rażąco łagodnej, nie odzwierciedlającej stopnia społecznej szkodliwości przypisanej jej zbrodni. Przy wymiarze kary oskarżonej A. S. Sąd Apelacyjny

miął na uwadze trafnie dostrzeżone przez Sąd Okręgowy okoliczności łagodzące i obciążające (str.122-123 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Orzeczona wobec oskarżonej kara, choć niewątpliwie surowa, niemniej nie nosi cech rażącej surowości; nie jest również karą eliminacyjną, biorąc pod uwagę wiek oskarżonej. Spełni ona natomiast, w ocenie Sądu Apelacyjnego, zarówno cele prewencji szczególnej, tj. wzbudzi u oskarżonej przekonanie o nieopłacalności popełnienia przestępstw w przyszłości, jak i cele prewencji ogólnej, tj. wzbudzi w społeczeństwie przekonanie, że za czyny o tak znacznej społecznej szkodliwości orzekane są surowe kary. Jednocześnie kara ta nie przekracza ani stopnia winy oskarżonej, ani stopnia społecznej szkodliwości popełnionego przez nią czynu; jest zatem karą sprawiedliwą.

**Apelacja obrońcy oskarżonego
P. K.**

6Wobec braku wniosku o sporządzenia uzasadnienia wyroku Sądu II instancji w odniesieniu do tej apelacji, brak jest podstaw do czynienia rozważań w tym zakresie.

Wnioski

**Apelacja obrońcy oskarżonej
A. S.**

1. zmiana zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie oskarżonej A. S. od popełnienia czynów zarzucanych jej aktem oskarżenia

ewentualnie

2. zwrot sprawy do ponownego rozpoznania.

zasadny

częściowo zasadny

niezasadny

zasadny

częściowo zasadny

niezasadny

Apelacja Prokuratora

wobec P. K.

- zmiana pkt. 1 i 2 części dyspozytywnej wyroku poprzez przyjęcie, że oskarżony pozbawiając życia N. S. działał umyślnie z zamiarem bezpośrednim w ramach jedności czynu i kumulatywnego zbiegu przepisów, popełniając czyn z art. 207 § 1a i 2 k.k. w zb. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zb. z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i:

- wymierzenie mu za ten czyn kary dożywotniego pozbawienia wolności;

wyeliminowanie pkt. 4 dotyczącego kary łącznej

zwobec A. S.:

zmiana pkt. 5 części dyspozytywnej wyroku poprzez :

- zawarcie w opisie czynu sformułowania: „a nadto działając z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia N. S. dopuściła do umieszczenia przez P. K. nieprzytomnego pokrzywdzonego w wannie wypełnionej wodą, co doprowadziło do jego śmierci przez gwałtowne uduszenie w mechanizmie utonięcia”
- przyjęcie kwalifikacji prawnej czynu z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 207 § 1a i 2 k.k. w zb. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zb. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.
- wymierzenie jej za ten czyn kary 25 lat pozbawienia wolności.

zasadny

częściowo zasadny

niezasadny

zasadny

częściowo zasadny

niezasadny

zasadny

częściowo zasadny

niezasadny

zasadny

częściowo zasadny

niezasadny

zasadny

częściowo zasadny

niezasadny

zasadny

częściowo zasadny

niezasadny

zasadne

częściowo zasadne

niezasadne

Apelacja obrońcy oskarżonego

P. K.

- uniewinnienie oskarżonego od czynu przypisanego mu w punkcie 2. wyroku;
- złagodzenie kary wymierzonej za czyn przypisany oskarżonemu w punkcie 1. wyroku;
- uchylenie punktów 3. i 4. Wyroku;
- zaliczenie okresu rzeczywistego pozbawienia oskarżonego wolności na poczet kary orzeczonej za czyn przypisany mu w punkcie 1. wyroku.

Zwiążle o powodach uznania wniosków za zasadne, częściowo zasadne albo niezasadne.

Apelacja obrońcy oskarżonej

A. S.

Ad.1. Niezasadność zarzutów apelacyjnych.

Ad.2. Brak jest podstaw do uznania, że zachodzą przesłanki do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Wniosek o charakterze kasatoryjnym nie jest zasadny wobec niezasadności podniesionych zarzutów. Na marginesie zatem jedynie wskazać należy, że wniosek ten nie został w żaden sposób umotywowany. Podkreślenia tymczasem wymaga, że zgodnie z aktualnym oraz mającym zastosowanie w przedmiotowej sprawie brzmieniem przepisu art.437 § 2 kpk, uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może

nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art.439 § 1 kk (skarżący nie podniósł takiego zarzutu, a Sąd odwoławczy nie stwierdza zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej) i art.454 kk (nie ma zastosowania w przedmiotowej sprawie) lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości (skarżący nie wskazał okoliczności świadczących o takiej potrzebie, a Sąd odwoławczy nie stwierdza ich zaistnienia).

Apelacja Prokuratora

wobec oskarżonego P. K.

Ad. tiret pierwsze. Częściowa zasadność zarzutów apelacyjnych w tym zakresie.

Ad. tiret drugie. Niezasadność zarzutu apelacyjnego.

Ad. tiret trzecie. Zasadność zarzutu apelacyjnego.

Wobec oskarżonej A. S.

Ad. tiret pierwsze, drugie, trzecie. Trafność zarzutów apelacyjnych.

Apelacja obrońcy oskarżonego P. K.

Wobec braku wniosku o sporządzenia uzasadnienia wyroku Sądu II instancji w odniesieniu do tej apelacji, brak jest podstaw do czynienia rozważań w tym zakresie.

1OKOLICZNOŚCI UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	PODLEGAJĄCE
1.	Nie dotyczy

Zwiążle o powodach uwzględnienia okoliczności	
Nie dotyczy	
1ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
0.11.	Przedmiot utrzymania w mocy
0.1Zaskarżony wyrok w zakresie kosztów zastępstwa procesowego za pierwszą instancję oraz kosztów postępowania przez Sądem I instancji.	
Zwiążle o powodach utrzymania w mocy	
Brak zarzutów w tym zakresie, brak uchybień Sądu I instancji.	
0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
	Przedmiot i zakres zmiany
<p>XI. uchylenie pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6 wyroku;</p> <p>XII. w ramach czynu zarzuczonego oskarżonemu P. K. w pkt. I aktu oskarżenia, uznanie go za winnego tego, że w okresie od 21 czerwca 2019r. do 30 lipca 2019r. we W. znęcał się psychicznie i fizycznie ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa nad zależnym od niego i nieporadnym ze względu na wiek 3-letnim N. S. w ten sposób, że znieważał go słowami wulgarnymi, groził wyprowadzeniem na spacer w uprzęży dla psa, zastraszał pobiciem, zmuszał do wyczerpującego, nawet kilkugodzinnego stania w miejscu z rękoma uniesionymi ku górze (albo z rękoma wyciągniętymi przed siebie ale obciążonymi ciężkimi przedmiotami), unieruchamiał go oklejając taśmą przylepną, uderzał go rękoma w głowę oraz w różne części ciała, uderzał go swoją głową w jego głowę, uderzał go deską kuchenną po pośladkach, trzymał go za nogi z głową skierowaną w dół i uderzał nim o swoje ciało, rzucał</p>	

go z wysokości na łóżko, potrząsał nim, szarpał go, polewał go zimną wodą, obwiązywał go smyczą dla psa, zaś w dniach od 27 lipca 2019r. do 28 lipca 2019r., działając z zamiarem bezpośrednim, poprzez zastosowanie przemocy fizycznej polegającej między innymi na potrząsaniu pokrzywdzonym, uderzeniu go co najmniej dwukrotnie swoją głową w jego głowę, wielokrotnym uderzaniu pokrzywdzonego w głowę rękoma pokrzywdzonego z wykorzystaniem własnej siły rąk, uderzaniu go rękoma po całym ciele, rzuceniu z wysokości na łóżko spowodował u pokrzywdzonego podbiegnięcia krwawe podskórnych tkanek miękkich głowy, odwarstwienia skóry i tkanki podskórnej w okolicy czołowej, liczne zmiany pourazowe głowy, masywny wylew w miednicy mniejszej i przestrzeni zaotrzewnowej, podbiegnięcia krwawe podskórnych tkanek miękkich tułowia i kończyn dolnych, a nadto ciężkie obrażenia ciała w postaci masywnego obrzęku mózgu, krwawienia podpajęczynówkowego, podtwardówkowego, rozległych wylewów krwawych w tkankach miękkich okołojądrowych, uszkodzenia krezki jelita, spowodował u pokrzywdzonego chorobę realnie zagrażającą życiu, a nadto w nieustalonym momencie w okresie od 29 lipca 2019r. godz.18.00 do 30 lipca 2019r. godz.10.00 działając z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia N. S. umieścił go nieprzytomnego w wannie wypełnionej wodą, pozostawił go w tych warunkach bez opieki dopuszczając do zalania wodą otworów oddechowych dziecka, co doprowadziło do śmierci pokrzywdzonego przez gwałtowne uduszenie w mechanizmie utonięcia, tj. czynu z art.207 § 1a i § 2 kk w zb. z art.156 § 1 pkt 2 kk w zb. z art.148 § 1 kk w zw. z art.11 § 2 kk i za to, przy zastosowaniu art.11 § 3 kk na mocy art.148 § 1 kk wymierzenie mu kary 25 (dwudziestu pięciu) lat pozbawienia wolności;

XIII. na mocy art.63 § 1 kk na poczet orzeczonej wobec oskarżonego P. K. kary pozbawienia wolności zaliczenie okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 30 lipca 2019r. godz.13.30 do 29 listopada 2022r.

XIV. na mocy art.77 § 2 kk określenie, że o warunkowe przedterminowe zwolnienie oskarżony P. K. może ubiegać się po odbyciu 20 (dwudziestu) lat kary pozbawienia wolności;

XV. w ramach czynu zarzuconego oskarżonej A. S. w pkt. II aktu oskarżenia uznanie ją za winną tego, że w okresie od 21 czerwca 2019r. do 30 lipca 2019r. we W., wbrew prawnemu obowiązкови zagwarantowania

opieki i bezpieczeństwa 3-letniemu synowi N. S., poprzez zaniechanie działania i niepodejmowanie żadnych reakcji chroniących dziecko, działając w zamiarze ewentualnym udzieliła pomocy P. K. do znęcania się przez niego fizycznie i psychicznie ze szczególnym okrucieństwem nad pozostającym w stosunku zależności od niego i nieporadnym ze względu na wiek 3-letnim N. S. w ten sposób, że tolerowała i wyrażała zgodę na używanie przez P. K. przemocy fizycznej polegającej na uderzaniu pokrzywdzonego ręką i głową w różne części ciała oraz z wykorzystaniem deski kuchennej, trzymaniu za nogi głową w dół i uderzaniu o swoje ciało, uderzaniu rękami pokrzywdzonego w głowę z wykorzystaniem własnej siły rąk, potrząsaniu, szarpaniu, rzucaniu z wysokości na łóżko, jak również unieruchamianiu poprzez oklejanie taśmą przyklepną, zmuszaniu do wyczerpującego stania w miejscu z rękami do góry i rozstawionymi nogami, zastraszaniu, upokarzaniu, groźeniu wyprowadzeniem na spacer w uprzęży dla psa oraz znieważaniu wulgarnymi słowami oraz w zamiarze ewentualnym udzieliła pomocy P. K. do spowodowania przez niego u N. S. w okresie od 27 lipca 2019r. do 28 lipca 2019r.: masywnego obrzęku mózgu, krwawienia podpajęczynówkowego, podtwardówkowego, rozległego wylewu krwawego w tkankach miękkich okołojądrowych, uszkodzenia krezki jelita oraz podbiegnięć krwawych podskórnych tkanek miękkich głowy, odwarstwienia skóry i tkanki podskórnej w okolicy czołowej, masywnego wylewu w miednicy mniejszej i przestrzeni zaotrzewnowej, podbiegnięć krwawych podskórnych tkanek miękkich tułowia i kończyn dolnych, licznych zmian pourazowych głowy), tj. ciężkich obrażeń ciała w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, a nadto w nieustalonym momencie w okresie od 29.07.2019r. godz.18.00 do 30 lipca 2019r. godz.10.00, w zamiarze ewentualnym udzieliła pomocy P. K. do pozbawienia życia N. S. dopuszczając do umieszczenia przez P. K. nieprzytomnego pokrzywdzonego w wannie wypełnionej wodą i pozostawienia go w tych warunkach bez opieki, co doprowadziło do jego śmierci przez gwałtowne uduszenie w mechanizmie utonięcia, tj. czynu z art.18 § 3 kk w zw. z art.207 § 1a i § 2 kk w zb. z art.156 § 1 pkt 2 kk w zb. z art.148 § 1 kk w zw. z art.11 § 2 kki za to, przy zastosowaniu art.11 § 3 kk i art.19 § 1 kk, na mocy art.148 § 1 kk wymierzenie jej kary 25 (dwudziestu pięciu) lat pozbawienia wolności.

XVI. na mocy art.63 § 1 kk na poczet orzeczonej wobec oskarżonej A. S. kary pozbawienia wolności zaliczenie

okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 30 lipca 2019r. godz.13.30 do 29 listopada 2022r.	
Zwiąże o powodach zmiany	
Trafność części zarzutów apelacyjnych prokuratora.	

0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
1.1.	Nie dotyczy	# art. 439 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia		
Nie dotyczy		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia		
Nie dotyczy		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
Nie dotyczy		
4.1.	Nie dotyczy	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia		

Nie dotyczy	
0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania	
Nie dotyczy	
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
VIII., IX.	Na mocy przepisów § 2, § 4 ust.1, § 17 ust.2 pkt.5 i § 20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3.10.2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu orzeczono o kosztach obrony z urzędu udzielonej obojgu oskarżonym w postępowaniu odwoławczym.
1Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
X.	O kosztach sądowych w postępowaniu odwoławczym Sąd Apelacyjny orzekł na mocy art.626 § 1 kpk w zw. z art.624 kpk i zwolnił oskarżonych od obowiązku ich ponoszenia a ich wydatkami obciążył Skarb Państwa uznając, że w ich aktualnej sytuacji finansowej i w perspektywie odbycia orzeczonej kary pozbawienia wolności obciążanie ich nimi stanowiłoby dla nich nadmierną uciążliwość.

1PODPISY

1.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1.		
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca oskarżonej A. S.		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	wina		
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		

#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.11.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana

1.3. Granice zaskarżenia	
---------------------------------	--

Kolejny numer załącznika	2.		
Podmiot wnoszący apelację	prokurator		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	wina		
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany		

	w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.11.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana